

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Делегација у Парламентарној скупштини
Организације за
безбједност и сарадњу у Европи

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Delegacija u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i saradnju u Evropi
Izaslanstvo u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i suradnju u Evropi

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

---

Број/Број: 04/3, 03/11-05-1-135/11
Сарајево/Sarajevo, 15. 07. 2011.

**ИЗВЕШТАЈ
СА 20. ГОДИШЊЕГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ ОЕБС-а,
БЕОГРАД, 6-10. ЈУЛ 2011. ГОДИНЕ**

Сарајево, јул 2011. године

ИЗВЈЕШТАЈ О УЧЕШЋУ СТАЛНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА 20. ГОДИШЊЕМ ЗАСЈЕДАЊУ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ ОЕБС-а

Јачање ефикасности ОЕБС-а - Нови почетак послје самита у Астани

У Београду је, од 6. до 10. јула 2011. године, одржано 20. годишње засједање Парламентарне скупштине ОЕБС-а, у чијем раду је учествовала и Стална делегација Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у којој су били: **Мирза Кушљугић**, посланик у Представничком дому и предједавајући Делегације, **Лазар Продановић**, посланик у Представничком и члан Делегације, **Јелена Рајаковић**, секретар Делегације.

Овогодишње засједање било је посвећено јачању ефикасности ОЕБС-а, а више од 200 делегата из 50 земаља разматрало је 29 предлога резолуција.

Засједање је почело састанком Сталног комитета који се састоји од изабраног скупштинског руководства и шефова делегација свих присутних држава учесница на Годишњој скупштини.

Стални комитет Парламентарне скупштине ОЕБС-а одобрио је 25 резолуција за разматрање на сједницама три комитета. Четири резолуције, које се односе на питање људских права у Бјелорусији, трговину људима, организовани криминал и заступљеност жена у скупштини, делегиране су за разматрање на пленарној сједници. На састанку су извјештаје и информације о активностима ПСОЕБС-а поднијели: Петрос Ефтимиу, предједавајући ПСОЕБС-а, Спенсер Оливер, генерални секретар ПСОЕБС-а, специјални представници и шефови посматрачких мисија. Роберто Батели, шеф финансија ПСОЕБС-а, презентовао је финансијску ситуацију и нацрт буџета за наредну фискалну годину.

Пленарно засједање, на којем се расправљало о реформи Организације за европску безбједност и сарадњу и јачању њене улоге у ширењу стабилности и безбједности у свијету, почело је обраћањима Славице Ђукић-Дејановић, предједнице Народне скупштине Србије, Мирка Цветковића, премијера Србије, Петроса Ефтимиуа, предједавајућег ПСОЕБС-а, Аудронијуса Ажубалиса, шефа литванске дипломатије предједавајућег ОЕБС-а, и Ламберта Занијера, генералног секретара ОЕБС-а. Предједница Скупштине Републике Србије, **Славица Ђукић-Дејановић**, изјавила је да је одржавање сједнице Парламентарне скупштине ОЕБС-а у Београду признање Србији, као оснивачу те организације и држави која досљедно спроводи у дјело основне постулате ОЕБС-а.

Гђа Ђукић-Дејановић навела је да су протеклих година уложени велики напори у спречавању конфликта и кризних ситуација, као и у јачању демократских капацитета, достизању високих стандарда током изборних процеса у подстицању владавине права, поштовању људских и мањинских права и у његовању културе међусобног уважавања држава чланица и других држава.

Према оцјени гђе Ђукић-Дејановић, теме које су се нашле на дневном реду овогодишњег засједања - трговина људским органима, поуке из страдања Јевреја у Другом свјетском раду, али и родна равноправност - свједоче о развоју ОЕБС-а.

Премијер Србије г. **Мирко Цветковић**, поздрављајући делегате, рекао је да је Србија дубоко привржена принципима, вриједностима и стандардима ОЕБС-а и да ту организацију сматра стратешким партнером у суочавању са новим пријетњама и изазовима попут међународног тероризма, организованог криминала, трговине људима, енергетске безбједности и климатских промјена.

Он је истакао да је Србија чврсто определијелена да допринесе унапређењу процеса сарадње и обнови повјерења у региону, као и активном рјешавању свих отворених питања. Г. Цветковић је навео да је улога ОЕБС-а и његових мисија посебно значајна у рјешавању регионалних проблема.

Г. Цветковић је додао да је Мисија ОЕБС-а у Србији, која је недавно обиљежила десету годишњицу рада, допринијела спровођењу реформских процеса, достизању и утемељењу европских вриједности и демократских стандарда.

Предсједник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, **Петрос Ефтимју**, истакао је да је ОЕБС у кризи, наводећи да постоје многи "међународни играчи" и организације које и не помињу ОЕБС. Он је подсјетио да на самиту НАТО-а, када је било ријечи о сарадњи, ОЕБС није ни поменут, те да је иста ситуација је и са Европском унијом. Он је истакао успјех ОЕБС-а у југоисточној Европи као модел према којем та организација треба да поступа и у другим крајевима свијета.

Предсједавајући ОЕБС-а, шеф литванске дипломатије **Аудронијус Ажубалис**, истакао је да је неопходна регионална сарадња и политичка храброст у рјешавању замрзнутих конфликта.

Он је поздравио предсједнике Србије и Хрватске, Бориса Тадића и Иву Јосиповића, као и друге лидере који су, како је навео, храбро пружили руку једни другима и премостили празнине које је створио рат и кренули позитивно у будућност.

Г. Ажубалис је додао да је ОЕБС поносан на улогу коју је имао у томе те да је то најбољи примјер дјелотворности ОЕБС-а.

Он је истакао да треба бити веома храбар у гоњењу свих који су починили злочине, као што је Ратко Младић, и испуњавању обавезе да се они изведу пред лице правде. Г. Ажубалис је оцијенио да је то знак поштовања сусједа који је значајно допринио регионалној стабилности.

Предсједавајући ОЕБС-а истакао је да регионална сарадња не почиње на терену, већ "у главама и срцима". "Када лидери могу да покажу политичку храброст и пруже руку једни другима и сарађују, тада регионална сарадња и напредак постају могући", објаснио је г. Ажубалис.

Генерални секретар ОЕБС-а, **Ламберто Занијер**, у обраћању је истакао приоритете свог будућег дјеловања који укључују тражење могућности за максимално јачање ефикасности и ефективности ОЕБС-а. Он је затражио пружање подршке земљи која предсједава ОЕБС-ом, како би се остварили циљеви те организације.

У наставку пленарног засједања делегати су разматрали резолуције о Бјелорусији, борби против транснационалног организованог криминала, реализацији глобалног плана Уједињених нација о борби против трговине људима, и заступљености жена у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

Комитет за политичка питања и безбједност разматрао је резолуцију „Јачање дјелотворности и ефикасности ОЕБС-а - Нови почетак након самита у Астани”.

У резолуцији се изражава жаљење због неусвајања Акционог плана на самиту у Астани, који је требало да обезбиједи јасније смјернице за предстојеће активности ОЕБС-а. Изражена је и забринутост због тога што није направљен помак у рјешавању дуготрајних сукоба на територији ОЕБС-а, те због непостојања консензуса о више политичких питања. Затражена је поново реформа ОЕБС-а, како би се омогућила већа

транспарентност и одговорност тиме што ће састанци Сталног комитета бити отворени за јавност и медије, и тиме што ће се захтијевати да она земља која онемогућава остваривање консензуса учини то отворено и буде спремна да брани свој став.

Истакнуто је да су промјене безбједносног окружење до којих је дошло посљедњих година, заједно са неравномјерном стопом интеграције, економског раста и демократског развоја, као и питање безбједности хране, довели до нових проблема у постизању свеобухватне безбједности којом ОЕБС треба да се бави.

На сједници је поздрављено хапшење хашког оптуженика Ратка Младића и његово пребацивање у Трибунал. У изјави под тачком 13. поздрављени су они који су годинама радили да би Младића привели правди и на тај начин пружили утјеху преживјелим жртвама, допринијели регионалној стабилности и помирењу, унаприједили изгледе за европске интеграције и подстакли на даље напоре како би правди били приведени сви одговорни за злочине почињене током сукоба на Западном Балкану.

На засједању је изражена и забринутост због повећаних тензија у Нагорно-Карабаху и упућен позив за појачане политичке напоре у оквиру ОЕБС-а како би били ријешени замрзнути сукоби у тој области, као и у Молдавији и Грузији.

Комитет за економске послове, науку, технологију и животну средину разматрао је резолуцију којом се пружа активна подршка концепту који је ОЕБС усвојио, а који се односи на заједничку, свеобухватну и недјелјиву безбједност која обухвата хуману, економску и еколошку димензију.

Констатовано је да су посљедице економске кризе имале несразмјеран утицај на најосјетљивије припаднике друштва, укључујући мигранте, жене, младе и припаднике мањинских група. Поздрављена је улога коју ОЕБС може да одигра у области еколошке безбједности, као и њен комплементаран рад са Уједињеним нацијама у борби против климатских промјена.

Предложено је да се ОЕБС препоручи код држава чланица као водећа међународна организација, не само у сфери демократизације, слободних избора и поштовања људских права већ и у погледу питања као што је спречавање тензија око енергетске безбједности у региону ОЕБС-а. Такође је препоручено државама чланицама ОЕБС-а да у том региону појачају процесе стварања отворених, интегрисаних тржишта која функционишу на основу заједничких правила, што би могло додатно унаприједити економску сарадњу и интеграцију у региону ОЕБС-а.

Комитет је усвојио препоруке којима је позвана међународна заједница да се укључи у процес завршетка конструкције новог „саркофага“ око нуклеарке у Чернобилу, као и да се пружи подршка активностима у заштити подручја погођеним нуклеарном катастрофом из 1986. године.

На сједници **Комитета за демократију, људска права и хуманитарна питања**, разматран је и Нацрт резолуције о борби против нелегалне трговине људским органима, коју је поднијела Сузана Грубјешић, шеф Сталне делегације Народне скупштине Србије у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

Она је представила Нацрт резолуције којом се препоручује да се хитно спроведе свеобухватна и независна међународна истрага о отмицама и злочинима, која ће, у сарадњи са УНМИК-ом, ЕУЛЕКС-ом и другим релевантним институцијама, обезбиједити информације, чињенице и документе о злочинима отмице и нелегалне трговине људским органима на Косову и Метохији, објаснила је Сузана Грубјешић. Шеф Делегације Републике Србије нагласила је да је мандат Савјета безбједности једини начин да се гарантује да истрага неће бити ограничена питањима мандата или

јурисдикције – јер ЕУЛЕКС нема право да истражује изван Косова, а без мандата Савјета безбједности друге државе неће имати разлог да их пусте да истражују на њиховој територији. Мандат Савјета безбједности је кључан за успјех истраге и неодвојиви је дио захтјева за правду, закључила је Сузана Грубјешић. Она је током излагања позвала ПСОЕБС да у потпуности подржи активности специјалног представника и координатора ОЕБС-а за борбу против трговине људским органима, као и да предложи да ОЕБС истражи и забиљежи случајеве илегалне трговине људским органима на подручју које покрива, с циљем да се припреми студија у којој ће указати на обим тог злочина.

Након иступања шефа Делегације Србије, отворена је дискусија током које су присутни делегати осудили убиство појединаца ради трговине органима, указујући да је то злочин против човјечности. Шеф Делегације Холандије у Парламентарној скупштини ОЕБС-а, **Чешкун Черуз**, изјавио је да ће та земља подржати Резолуцију о борби против трговине људским органима коју је поднијела Србија и оцијенио да је ријеч о стравичним злочинима којима се мора стати на пут.

Г. Чериз је нагласио да је потребно да свих 56 држава чланица ОЕБС-а упуте политички сигнал против трговине људским органима, те да се мора уложити сва енергија и политичка воља у борбу против тог облика криминала. Он је истакао да треба размотрити на који начин би борба против тога била ефикасна, као и да би конкретне акције требало да буду преточене у закон.

Члан Делегације Румуније, **Виктор Добре**, изразио је задовољство што је ОЕБС имао снаге да се суочи са овако изазовном темом, истакавши да је то облик најтежег злочина против човјечности. Он је подржао укључивање специјалног представника ОЕБС-а за борбу против незаконите трговине људима у овај случај.

Предсједавајући Делегације САД-а, **Бењамин Кардин**, истакао је снажну подршку независној и темељитој истрази, додавши како сматра да је укључивање Савјета безбједности УН у истрагу могуће, али да сад треба користити постојеће механизме као што је ЕУЛЕКС.

Члан Делегације Француске изразио је свесрдну подршку борби против незаконите трговине људима и људским органима, истакавши да су, поред истрага под окриљем ЕУЛЕКС-а, неопходне и додатне истраге.

Предсједавајућа Делегације Аустрије, **Барбара Прамер**, истакла је да одговорни за те злочине морају бити кажњени, те да подржава резолуцију коју је поднијела Делегација Србије.

Шеф Делегације Албаније, **Алдо Бумчи**, рекао је да је Албанија посвећена пуној сарадњи и да жели да се што прије дође до јасних и брзих одговора.

Предсједавајући Делегације Велике Британије, **Питер Батомли**, честитао је Србији на великом напретку и истакао неопходност истраге о злочину трговине људским органима.

Члан Делегације Италије изразио је наду да су сви свјесни значаја овог питања, те да нико не смије да затвара очи пред таквим злочиним. Он је истакао да осуда треба да буде јасна и да се нада да ће резолуција бити усвојена једногласно.

Након дискусије разматрана су четири амандмана на Нацрт резолуције која су уложили парламентарци ОЕБС-а. Од поднесених амандмана, Комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања прихватио је један, на члан 15. Нацрта резолуције. Нацрт резолуције прихваћен је са само једним гласом "против" (Алдо Бумчи, Албанија).

У наставку засједања, Комитет је закључио да су најновије демократске револуције у Сјеверној Африци и на Блиском истоку од великог значаја за земље са простора

ОЕБС-а, јер оне могу да инспиришу људе из тих држава да траже већи степен демократије, владавине закона и људских права.

Учесници засједања позали су и на истрагу навода о кршењу људских права у Бјелорусији, као и на већи број билатералних и регионалних контаката са парламентима у региону Централне Азије, нарочито са Парламентом Киргизије, гдје је прошле године било етничких сукоба.

У области заштите људских права, упућен је позив на борбу против трговине људским органима, јачање борбе против расизма и ксенофобије, против међународног киднаповања дјецe које чине родитељи, борбу против транснационалног организованог криминала, борбу против трговине људима, програм заштите свједока.

У наставку **пленарног засједања** разматране су резолуције о Бјелорусији, борби против транснационалног организованог криминала, реализацији глобалног плана Уједињених нација о борби против трговине људима и заступљености жена у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

Парламентарна скупштина ОЕБС-а позвала је власти Белорусије да престану са репресијом над припадницима опозиционих партија и поручила да је одржавање слободних и поштених избора у будућности веома значајно за односе те организације и Минска.

У резолуцији коју је поднијела њемачка посланица Ута Цапф позива се на спровођење непристрасне међународне истраге оптужби да су затвореници у тој земљи који су пребјегли у иностранство били мучени у затворима некадашњег КГБ-а.

Парламентарна скупштина ОЕБС-а поново је позвала власти у Бјелорусији да омогуће улазак у земљу експертима ОЕБС-а.

Посланици су изразили жаљење што избори у децембру прошле године нису били слободни и навели су да је у постизборним протестима 600 људи ухапшено, међу њима и неколико предсједничких кандидата.

Посланици су препоручили властима да не врше притисак на медије и да у будућности омогуће мирољубиво окупљање људи.

Осим те резолуције, посланици су усвојили и Резолуцију о борби против организованог криминала, трговине људима и Резолуцију о заступљености жена у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

Италијански посланик Рикардо Миљори позвао је државе чланице ОЕБС-а које још нису ратификовале Конвенцију УН-а против међународног организованог криминала да то учине што прије.

Посланици су оцијенили да је потребно да државе чланице ојачају своје законодавство ради борбе против организованог криминала, у складу са Конвенцијом, као и да изврше хармонизацију законодавства.

Резолуција о борби против трговине људима предвиђа пуну и ефективну реализацију Глобалног акционог плана УН-а за борбу против трговине људима и позива државе да побољшају сарадњу с циљем да се стане на пут тим криминалним активностима.

Резолуција о заступљености жена у националним делегацијама Парламентарне скупштине ОЕБС-а предвиђа повећање броја жена у делегацијама држава чланице ове организације.

У нацрту који је поднио шпански посланик Хорхе Гиљот наведено је да су, према подацима из фебруара ове године, свега 23,7 одсто посланика жене и да су у 17 делегација заступљени искључиво мушкарци.

У паузи засједања организована је панел-дискусија ПСОЕБС-а о борби против нелегалне трговине људским органима, у којој су учествовали: Сузана Грубјешкић, шеф Делегације Скупштине Србије у ПСОЕБС-у, Вук Јеремић, министар спољних послова Србије, Бруно

Векарић, заменик тужиоца за ратне злочине, и Вељко Одаловић, предсједник Комисије Владе Србије за нестала лица.

Министар спољних послова Србије, **Вук Јеремић**, нагласио је да се ради о стравичној пракси до сада незабијеженој у аналима бруталних ратова у Европи. Уколико се ове тврдње докажу, ОВК ће бити оптужена за потпуно нову категорију ратних злочина - или, како је дефинисано у Нацрту резолуције, за екстреман злочин против човјечности, додао је г. Јеремић. Министар је изразио увјерење да не смије бити никакве сумње у погледу тога да се овакве оптужбе морају детаљно истржити те да је за тај задатак неопходан мандат Савјета безбједности Уједињених нација.

Бруно Векарић оцијенио је да је суштина независне истраге о нелегалној трговини људским органима на Косову и Метохији "сигуран свједок" и да се мора обезбиједити потпуна заштита свједока ако се жели доћи до истине о злочинима. Он је подсетио на убиства више свједока у случају вођеном пред Хашким трибуналом против Рамуша Харадинаја, те истакао да је Тужилаштво недавно пронашло Алабанца који би могао да буде свједок, а који живи у Европи, али га је страх да свједочи будући да му породица живи на Косову. Он је поздравио то што Парламентарна скупштина ОЕБС-а расправља о овој теми, али и поставио питање да ли је било потребно читавих 12 година да се отворе тако значајна питања. Г. Векарић је додао да се посебна пажња мора усмјерити ка жртвама које немају породице које би се интересовале за њихову судбину и подсетио на 48 хендикепираних особа из болнице у Штимљу, које су током једне ноћи нестале без трага. Он је изразио бојазан да се неће моћи учини ништа када међународна истрага пронађе тијела жртва и када пожели да их упореди са налазима ДНК пронађеним у 'жутој кући' - симболу трговине органима на Косову, јер су материјални докази уништени у Хашком трибуналу.

Предсједник Комисије Владе Србије за нестала лица **Вељко Одаловић** изјавио је на панелу Парламентарне скупштине ОЕБС-а да ће истрага о нелегалној трговини људским органима на Косову и Метохији довести до откривања судбине 1.809 несталих лица. Он је поновио да истрага треба да буде међународна и независна.

Последњег дана засједања усвојена је Београдска декларација, у коју су уврштене 23 резолуције, претходно усвојене на сједницама три комитета. У преамбули Декларације наведено је да су се парламентарци окупили у Београду како би размотрили достигнућа и изазове у вези са безбједности и сарадњом, а нарочито јачање ефективности и ефикасности те организације, која окупља 56 земаља.

У поглављима 1, 2. и 3. наведене су редом декларације и препоруке Комитета за политичка питања и безбједност, Комитета за економска питања, науку, технологију и животну средину и Комитета за демократију, људска права и хуманитарна питања, које ће бити разматране на наредном састанку Савјета министара те организације који ће се одржати у децембру ове године у Вилњусу.

Усвајање Београдске декларације требало би да допринесе обликовању политике ОЕБС-а и националних законодавстава.

Током засједања, шеф српске дипломатије Вук Јеремић оцијенио је да постоје реалне шансе да Србија преузме предсједавање ОЕБС-ом, али да са тиме морају да се сложе Русија, Америка и европске земље. Јеремић је навео да је за сада кандидатура Србије за предсједавајућег 2014. године најозбиљнија и да се ниједна земља томе у овом тренутку не противи. Он је мишљења да за то постоје реалне шансе, те да треба сачекати децембар када ће у Литванији бити одржан министарски састанак, на којем ће бити донијета одлука о томе ко ће предсједавати ОЕБС-ом.

- ИЗБОРИ И ИМЕНОВАЊА

На овом засједању за председника Парламентарне скупштине ОЕБС-а реизабран је Петрос Ефтимиу (Грчка).

За потпредседнике Парламентарне скупштине ОЕБС-а, на трогодишњи мандат изабрани су:

- Вофганг Гросрук, Аустрија
- Валбурга Хабсбург Даглас, Шведска
- Тонино Пицула, Хрватска.

Током 19. годишњег засједања Парламентарне скупштине ОЕБС-а изабрана су нова руководства комитета:

- Комитет за политичка питања и безбједност

- Карл-Георг Велман, Њемачка (председник)
- Сузан Братли, Норвешка (потпредседник)
- Вилија Алкенаите, Литванија (извјестилац)

- Комитет за економске послове, науку, технологију и животну средину

- Серхиј Шевчук, Украјина (председник)
- Брус Хајер, Канада (потпредседник)
- Тони Лојд, Велика Британија (извјестилац)

- Комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања

- Матео Мекачи, Италија (председник)
- Алан Нери, Француска (потпредседник)
- Чешкун Черуз, Холандија (извјестилац)

Секретар

Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Јелена Рајаковић

Доставити:

- Колегијуму Представничког дома
- Колегијуму Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику Дома народа
- Члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у
- Сектору за међународне односе и протокол

Копија: Министарство иностраних послова БиХ

*Напомена: Извјештај одобрио Мирза Кушљугић, предједавајући Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у